

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองพัฒนากฎหมาย

“

ทำไมต้องมีกฎหมายนี้?

เจ้าหน้าที่รัฐไม่มีความมั่นใจ
ในการนำกฎหมายเกี่ยวกับ
ดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์
มาใช้ในการปฏิบัติราชการ

กระบวนการทำงานของ
ภาครัฐที่อยู่บนพื้นฐานของ
กระดาษ สร้างภาระให้แก่
ประชาชนเกินสมควร

ความพยายามแก้ไขปัญหามา

- ❑ กำหนดนโยบายและหลักการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยี ไว้ในรัฐธรรมนูญ (มาตรา 258 ข. (1))
- ❑ ยุทธศาสตร์ชาติ
- ❑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- ❑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และ 13
- ❑ พรบ.ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ + พรฎ.ธุรกรรมภาครัฐฯ และ พรบ.รัฐบาลดิจิทัล,
- ❑ มติ ครม.

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563

คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรที่จะต้องจัดให้มี “กฎหมายกลางที่เปลี่ยนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล” โดยต้องมีหลักการสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ ได้แก่

ให้การอนุมัติอนุญาต การจดทะเบียน
การแจ้งตามกฎหมายต่าง ๆ
สามารถดำเนินการ
โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย
โดยถือว่าการดำเนินการ
โดยขอรับด้วยกฎหมายนั้นแล้ว

ประการที่
1

ประการที่
2

ข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ
ทั้งภายในและภายนอก
ต้องสามารถกระทำโดยวิธีการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์
ที่มีความมั่นคงปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ

1 จัดอุปสรรคทางข้อกฎหมาย
ของการดำเนินงานภาครัฐ
ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

2 อำนวยความสะดวกแก่
ประชาชน ไม่ต้องเดินทาง
ไม่ต้องรอคิว ประหยัด
เวลา/ค่าใช้จ่าย

3 เพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว
ความประหยัด และความโปร่งใส
ตรวจสอบได้ในการปฏิบัติราชการ
ส่งหนังสือ/เอกสารถึงทันที
ลดค่ากระดาษ-ไม่ต้องส่งไปรษณีย์

4 สร้างความโปร่งใส
ลดการทุจริต
ประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ

5 อำนวยการปฏิบัติตาม
Social Distancing ในยุค
โควิด ลดการพบปะ/สัมผัส
ตามแนวทาง New Normal

6 เสริมสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน (competitiveness)
ของประเทศ

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

หัวใจ คือ

ประชาชนสะดวกสบาย

ราชการทำงานง่าย

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

สาระสำคัญ

1. การรับรองผลทางกฎหมายของการติดต่อราชการทางอิเล็กทรอนิกส์
2. การรับรองและส่งเสริมการใช้เอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
3. ขอบเขต และกลไกขับเคลื่อน Digital Transformation

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมายของการติดต่อราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

- การใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาต ผู้ขออนุญาตจะเลือกยื่นคำขออนุญาตดังกล่าวรวมถึงนำเสนอเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าการยื่นคำขออนุญาตนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายนั้น ๆ แล้ว
- เจ้าหน้าที่จะปฏิเสธไม่รับการขออนุญาตนั้นเพียงเพราะเหตุที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ (มาตรา 7)

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย (ต่อ) - ใช้บังคับกับอะไรบ้าง?

- “ขออนุญาต” หมายถึง ขอรับใบอนุญาต ขออนุมัติ ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอแจ้ง ขอจดแจ้ง ขออาชญาบัตร ขอการรับรอง ขอความเห็นชอบ ขอความเห็น ขอให้พิจารณา ขออุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องเรียน ขอให้ดำเนินการ ขอรับเงิน ขอรับสวัสดิการ และขอรับบริการอื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ (มาตรา 5)
- การจัดส่งหนังสือ รายงาน เอกสาร หรือข้อมูล และการจ่ายเงินค่าคำขออนุญาต ค่าธรรมเนียม ภาษีอากร ค่าปรับ หรือเงินอื่นใดให้แก่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐด้วยโดยอนุโลม (มาตรา 7 วรรคสี่)

เห็นได้ว่า เจตนารมณ์มุ่งหมายให้ครอบคลุมการติดต่อราชการทุกประเภท!

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย (ต่อ) – ข้อยกเว้น

- การจดทะเบียนที่ผู้จดทะเบียนต้องดำเนินการเองเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นการสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม
- การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง
- การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา 7 วรรคห้า)

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย (ต่อ) – ผลต่อประชาชน

- ไม่ต้องลงนามรับรองสำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
- กรณีกฎหมายกำหนดแบบไว้ การยื่นคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความตรงตามแบบ ให้ถือว่ายื่นถูกต้องตามแบบนั้นแล้ว
- กรณีที่กฎหมายหรือกฎกำหนดให้ยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าครบจำนวนแล้ว (มาตรา 7 วรรค 2-3)

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย (ต่อ) – การเตรียมการของภาครัฐ

- กรม. กำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้และปฏิบัติให้สอดคล้องกันและเชื่อมโยงถึงกันได้ (มาตรา 6)
- ผู้อนุญาตจะกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้ขออนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ขออนุญาต หรือเพื่อการยืนยันตัวตน โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ขออนุญาตเกินจำเป็น (มาตรา 8)
- การตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชนที่ผู้ขออนุญาตยื่น ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะติดต่อกับสำนักทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เพื่อดำเนินการตรวจสอบ และให้นายทะเบียนตรวจสอบและแจ้งผลโดยพลัน (มาตรา 9)

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อหรือส่งเอกสาร

- คำขออนุญาตหรือการติดต่อที่ประชาชนส่งหรือมีถึงหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนด ให้ถือว่าหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่นั้นได้รับตามวันและเวลาที่คำขออนุญาตหรือการติดต่อนั้นได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่นั้น เว้นแต่เป็นวันหรือเวลานอกทำการ ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับในวันและเวลาทำการถัดไป
- ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับเรื่องไม่มีหน้าที่หรืออำนาจที่จะดำเนินการได้ ให้ส่งเรื่องต่อไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรง แต่ถ้าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่โดยตรงอยู่ต่างหน่วยงานกัน จะแจ้งให้ผู้ขออนุญาตหรือผู้ติดต่อให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรงก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้ติดต่อทราบว่าหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนั้น

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อหรือส่งเอกสาร

- ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตหรือติดต่อกับผู้อนุญาตหรือหน่วยงานของรัฐโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นั้น ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้ระบุไว้เป็นประการอื่น (มาตรา 11)
- หมายเหตุ ถึงแม้กฎหมายจะ set ค่า default ไว้ แต่ประชาชนสามารถแจ้งขอรับการติดต่อกลับด้วยวิธีการใดก็ได้ ซึ่งชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อระหว่างหน่วยงาน

- ในการติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันหรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย (มาตรา 15 วรรคหนึ่ง)
- ข้อยกเว้น หากหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดไม่สามารถรองรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นให้เป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และระยะเวลาที่จะยกเว้นให้

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อระหว่างหน่วยงาน

- ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ มติ หรือคำสั่งกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นหนังสือ หรือเป็นเอกสาร ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้จัดทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามระบบที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย กฎ มติ หรือคำสั่งนั้นแล้ว (มาตรา 16)

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อระหว่างหน่วยงาน

ตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำเป็นหนังสือหรือเอกสาร

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

มาตรา 26 การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีความจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้ว ให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบ ในบันทึกให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย

สาระสำคัญ : 1. การรับรองผลทางกฎหมาย – การติดต่อระหว่างหน่วยงาน

ตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำเป็นหนังสือหรือเอกสาร

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550

มาตรา 8 การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้...

มาตรา 17 ในการมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการต่างกระทรวง เว้นแต่กรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด...ให้กระทำได้เมื่อมีการทำบันทึกความตกลงระหว่างส่วนราชการที่มอบอำนาจและที่รับมอบอำนาจแล้ว และการมอบอำนาจนั้นต้องทำเป็นหนังสือ...

สาระสำคัญ : 2. การรับรองและส่งเสริมการใช้เอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- รับรองผลทางกฎหมายให้การแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถกระทำได้โดยชอบ แต่ต้องเป็นไปตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนด (มาตรา 13 (1)) กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องแขวนใบจริง (กระดาษ) ไว้ที่ฝาผนังแล้ว
- กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐออกให้ ผู้มีหน้าที่ต้องแสดงจะแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานนั้นเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นก็ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่บัตร ใบอนุญาตหรือเอกสารสำคัญที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 14)

สาระสำคัญ : 2. การรับรองและส่งเสริมการใช้เอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- รับรองบรรดาเอกสารเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย ผู้ใดจะปฏิเสธเอกสารดังกล่าวด้วยเหตุที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มิได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีหน้าที่แก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคโดยเร็ว (มาตรา 15 วรรค 2-3)
- ข้อมูลข่าวสารราชการและเอกสารของหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องจัดเก็บตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้จัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ส่วนต้นฉบับให้ส่งมอบกรมศิลปากรตามระเบียบ (มาตรา 17) กล่าวคือ กรม. มีมติเมื่อไหร่ ไม่ต้องไปเข้าโกดังเพื่อเก็บกระดาษเป็นลังๆ แล้ว

สาระสำคัญ : 2. การรับรองและส่งเสริมการใช้เอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- กำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐผู้อนุญาตให้ต้องเปิดเผยข้อมูลการอนุญาตทั้งหมดให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยสะดวกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การเปิดเผยดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการที่ปรากฏอยู่ในใบอนุญาต และต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา (มาตรา 13 (2))
- การจัดทำและเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาให้ทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มหรือกระดาษ ทั้งนี้ สลค. ยังคงมีหน้าที่จัดทำสำเนาให้ประชาชนที่ต้องการ โดยคิดค่าใช้จ่ายได้ตามสมควร (มาตรา 18)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

- กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย เว้นแต่ (มาตรา 4 และบทนิยามในมาตรา 5)
 - (1) รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
 - (2) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ
 - (3) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายตุลาการ
 - (4) องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
 - (5) องค์การอัยการ และ
 - (6) หน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

- ขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติฯ ที่ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย เว้นแต่ (1) รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด (2) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ (3) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายตุลาการ (4) องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ (5) องค์การอัยการ และ (6) หน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง นั้น
- อย่างไรก็ดี ในกรณีที่จะใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้แก่หน่วยงานตาม (2) (3) (4) หรือ (5) ข้างต้น ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้แก่หน่วยงานนั้นทั้งหมดหรือบางหน่วยงานหรืองานบางประเภทก็ได้ (มาตรา 4 วรรคสอง)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

- กรณีหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ด้วยนั้น ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด 4 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (มาตรา 35) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติกำหนดเป็นอย่างอื่น (มาตรา 3)
- ขอบเขตของการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจาก “การอนุญาต” ให้หมายความรวมถึง ออกใบอนุญาต อนุมัติ จดทะเบียนขึ้นทะเบียน รับแจ้ง รับจดแจ้ง ออกอาชญาบัตร รับรอง เห็นชอบ ให้ความเห็นแจ้งผลการพิจารณา แจ้งผลการดำเนินการ จ่ายเงิน ให้ได้รับสวัสดิการ และให้บริการอื่นใดแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐด้วย (บทนิยามในมาตรา 5)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดกลไกเร่งรัดขับเคลื่อน เช่น

- หน่วยงานกลางทั้ง 4 (สำนักงาน ก.พ.ร. สคก. สพรอ. สพร.) ต้องร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 6 เสนอคณะรัฐมนตรี ให้แล้วเสร็จภายใน 240 วัน ข้อเสนอดังกล่าวต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงถึงกันโดยสามารถใช้อุปกรณ์และข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดกลไกเร่งรัดขับเคลื่อน เช่น

- หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชนติดต่อราชการ รวมทั้งกำหนดระบบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดตามมาตรา 6 (มาตรา 19 – 20)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

พระราชบัญญัตินี้กำหนดหน่วยงานติดตามเร่งรัด โดยให้ ครม. กำหนดหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานหนึ่งให้ทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 22)

- ติดตามเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐต่างๆ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และรายงานให้ คณะรัฐมนตรีทราบทุก 60 วันว่าหน่วยงานของรัฐโดยังมิได้ดำเนินการ พร้อมทั้งประกาศให้ ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป
- ให้หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่แจ้งเตือนหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยให้ทราบถึงหน้าที่ใน การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการ โดยให้แจ้งเตือน ทุก 15 วัน

(มติ ครม. 18 ต.ค. 2565 กำหนดให้ “สำนักงาน ก.พ.ร.” เป็นหน่วยงานตาม ม.22)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้สามารถสืบค้นทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็วเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน (มาตรา 23)
- กรณีมีความจำเป็นที่ผู้อนุญาตหรือหน่วยงานของรัฐต้องมีสำเนาเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐใด ๆ เป็นผู้ออกให้แก่ผู้ขออนุญาต เมื่อผู้ขออนุญาตได้นำเอกสารหลักฐานต้นฉบับมาแสดงแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำสำเนาและรับรองความถูกต้องของสำเนานั้นเองโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ และจะอาศัยเหตุที่ต้องจัดทำสำเนาเป็นข้ออ้างในความล่าช้ามิได้ (มาตรา 12)

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

ตัวอย่างกฎหมายอื่นที่มีกลไกใกล้เคียงมาตรา 12

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 21/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อ
อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลงวันที่ 4 เมษายน 2560

ข้อ 17 ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้นั้นเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าวประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้น ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน

สาระสำคัญ : 3. ขอบเขต กลไกขับเคลื่อน และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

ตัวอย่างกฎหมายอื่นที่มีกลไกใกล้เคียงมาตรา 12

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

มาตรา 11 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานภาครัฐและการบริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน ต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานของทางราชการที่หน่วยงานของรัฐออกให้ เพื่อประกอบการพิจารณา ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารหรือหลักฐานของราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวผ่านช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณา ในการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐที่ขอเอกสาร เว้นแต่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

เชิงระบบ

1. ประกาศช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชน ติดต่อหรือยื่นคำขอต่างๆ (ม.10 ว.1) เช่น website, email, applications หรือแม้กระทั่ง Line, Facebook Messenger ฯลฯ ที่หน่วยงานยอมรับหรือประชาชนสะดวก รวมทั้งการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับเรื่อง ทางช่องทางต่าง ๆ ที่ประกาศออกไปดังกล่าว
2. เตรียมระบบ/ขั้นตอนการออกเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (ม.11) รวมทั้งการจัดให้มีทางเลือกรับรูปแบบเอกสาร ให้แก่ประชาชน
3. ออกคำสั่งกำหนดระบบสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (ม.16)

แนวทางการดำเนินงาน ของหน่วยงานรัฐ

ด้านข้อกฎหมาย

4. ตรวจสอบเรื่องที่ไม่สามารถรับคำขอหรือการติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (ม.7 ว.ท้าย)

5. ตรวจสอบว่าเอกสารใดไม่สามารถให้แสดงเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (ม.14)

6. ตรวจสอบใบอนุญาตในความรับผิดชอบว่ามีกรณีที่ถูกกฎหมายให้ต้องแสดงไว้โดยเปิดเผย ณ สถานประกอบการหรือไม่ เพื่อ

6.1 ประกาศกำหนดรูปแบบการแสดงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ม.13 (1))

6.2 การเตรียมการเปิดเผยข้อมูลการอนุญาต เช่น จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์หรือทางเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก (ม.13 (2))

แนวทางการดำเนินงาน ของหน่วยงานรัฐ

ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่/บุคลากร

7. หน้าที่ในการรับตรวจสอบข้อมูลบัตรประชาชน และแจ้งผลตอบกลับทันทีทางอิเล็กทรอนิกส์ (ม.9)

7. การทำสำเนาเอกสารราชการให้ผู้มาติดต่อ ที่หน่วยงาน (ม.12)

8. แจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ทราบเกี่ยวกับเรื่อง

8.1 เอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ใช้เป็นหลักฐานทางการเงินได้ (ม.15)

8.2 การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนเอกสาร (ม.17)

8.3 การส่งต่อเรื่องที่ประชาชนยื่นหรือติดต่อมาทางอิเล็กทรอนิกส์โดยผิดหลง (ม.10 ว.2)

8.4 การศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบสารบรรณ โดยเฉพาะภาคผนวก 7

แนวทางการดำเนินงาน ของหน่วยงานรัฐ

กรณีเฉพาะสำหรับกรมการปกครอง

9. จัดเตรียมระบบและแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรา 9 เช่น การจัดให้มีช่องทางเฉพาะสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ในการติดต่อประสานมาเพื่อขอให้สำนักทะเบียนกลาง ตรวจสอบความถูกต้องและมีผลของบัตรประชาชน

10. ฝึกอบรมและจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ สำหรับปฏิบัติงานตาม 1. เนื่องจากกฎหมายบัญญัติให้ทำการ ตรวจสอบและแจ้งผลโดยพลันทางอิเล็กทรอนิกส์

11. ประสานหน่วยงานอื่น ๆ ภายในกรมการปกครอง เพื่อทราบโดยทั่วกัน ถึงความจำเป็นในการจัดเตรียมฐานข้อมูล ทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของสำนัก/กอง/ศูนย์ ฯลฯ นั้น ๆ

แนวทางการดำเนินงาน ของหน่วยงานรัฐ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
dx@opdc.go.th

ดูเอกสารเพิ่มเติม

